

TORBEN MEYER: Grundene til Forandringer i Pengenes Værdi. G. B. 92 S.

Det er meget sjældent at se Mænd fra det praktiske Erhvervsliv deltage i den teoretiske Diskussion indenfor Nationaløkonomiens Lejr. I Almindelighed anses disse Emner for saa fjerntliggende, at de om end ikke overflødige dog regnes for uden større Interesse. Omvendt vil der fra Nationaløkonomernes Side ofte være nogen Skepsis overfor Indlæg fra Erhvervslivet, naar det drejer sig om teoretiske Spørgsmaal. Dette Standpunkt er naturligvis uberettiget, særlig naar det drejer sig om et aktuelt Spørgsmaal som: hvad er Grunden til de stadige Svingninger i Pengenes Værdi og særlig: hvad er Aarsagen til det stærke Fald i Pengenes Værdi, som vi har oplevet siden Krigens Begyndelse. Det er tvertimod at tro, at en med det daglige Bank- og Børsliv fortrolig Mand her vil kunne give værdifulde Vink.

I ovennævnte Bog har nu Hr. Torben Meyer givet et Resumé af de Teorier, der af forskellige Forfattere særlig i de senere Aar er fremsat angaaende Pengeværdiens Indflydelse paa Prisniveauet. Som for Hundrede Aar siden oplever vi, at dette Spørgsmaal fremkalder en levende Diskussion, der i Reglen munder ud i en tagen Stilling til den af Ricardo foreslaaede Løsning kaldet Kvantitetsteorien, hvilken nu er tiltraadt af Irving Fisher i en efter Nutidens ændrede Forhold — særlig med Hensyn til Omsetningsmidlerne — modificeret Form. Det kan maaske bebrejdes Forfatteren, at han i sin Fremstilling i for ringe Grad har gjort denne Teori til Genstand for en indgaaende Analyse, men derimod har anført en Mængde Forfattere, der har givet Bidrag til den standende Diskussion. Disse Bidrag er ledsagede af mange træffende Bemærkninger, der viser, at Forfatteren er fuldt fortrolig med hele den Diskussion, der er ført om dette Spørgsmaal.

I Slutningen af Bogen viser det sig, at Forfatteren nærmest er Tilhænger af Kvantitetsteorien, idet han opstiller

TORBEN MEYER: Grundene til Forandringer i Pengenes Værdi. G. B. 92 S.

Det er meget sjældent at se Mænd fra det praktiske Erhvervsliv deltage i den teoretiske Diskussion indenfor Nationaløkonomiens Lejr. I Almindelighed anses disse Emner for saa fjerntliggende, at de om end ikke overflødige dog regnes for uden større Interesse. Omvendt vil der fra Nationaløkonomernes Side ofte være nogen Skepsis overfor Indlæg fra Erhvervslivet, naar det drejer sig om teoretiske Spørgsmaal. Dette Standpunkt er naturligvis uberettiget, særlig naar det drejer sig om et aktuelt Spørgsmaal som: hvad er Grunden til de stadige Svingninger i Pengenes Værdi og særlig: hvad er Aarsagen til det stærke Fald i Pengenes Værdi, som vi har oplevet siden Krigens Begyndelse. Det er tvertimod at tro, at en med det daglige Bank- og Børsliv fortrolig Mand her vil kunne give værdifulde Vink.

I ovennævnte Bog har nu Hr. Torben Meyer givet et Resumé af de Teorier, der af forskellige Forfattere særlig i de senere Aar er fremsat angaaende Pengeværdiens Indflydelse paa Prisniveauet. Som for Hundrede Aar siden oplever vi, at dette Spørgsmaal fremkalder en levende Diskussion, der i Reglen munder ud i en tagen Stilling til den af Ricardo foreslaaede Løsning kaldet Kvantitetsteorien, hvilken nu er tiltraadt af Irving Fisher i en efter Nutidens ændrede Forhold — særlig med Hensyn til Omsetningsmidlerne — modificeret Form. Det kan maaske bebrejdes Forfatteren, at han i sin Fremstilling i for ringe Grad har gjort denne Teori til Genstand for en indgaaende Analyse, men derimod har anført en Mængde Forfattere, der har givet Bidrag til den standende Diskussion. Disse Bidrag er ledsagede af mange træffende Bemærkninger, der viser, at Forfatteren er fuldt fortrolig med hele den Diskussion, der er ført om dette Spørgsmaal.

I Slutningen af Bogen viser det sig, at Forfatteren nærmest er Tilhænger af Kvantitetsteorien, idet han opstiller

følgende Motivering for sine Anskuelser, „at Prisniveauet er afhængigt af Pengenes Kvantitet i Forhold til Anvendelsen, dog under Indflydelse af mange forstyrrende Kræfter“. Paa Grundlag heraf kommer han til det Resultat, at Maalet maa være at opretholde og forhøje Pengeværdien og nævner som Midler hertil: Forhøjelse af Diskontoen og skrapere Kritik ved Udlaan. Dette er utvivlsomt rigtigt, men vil næppe forslaa, hvilket Forfatteren ogsaa er klar over. Opgaven i Fremtiden at frembringe en varig Bedring i Pengeværdien vil ikke alene kunne realiseres ved Diskontoforhøjelse og Kritik med Bankernes Udlaansvirksomhed. Hertil vil kræves mere dybtgaaende Ændringer særlig indenfor Samfundets produktive Virksomhed, eller med andre Ord det Kapitalforbrug, som har fundet Sted i Krigsaarene, maa erstattes. For at opnaa Balance nævner Forfatteren bl. a. følgende Betingelser herfor: Forøgelse af Produktionen, frivillig eller tvungen Opsparing, Nedsættelse af Befolkningens nominelle Indtægt. Bedre vilde det maaske være at sige, Forøgelse af de kapitalskabende Værdier og Formindskelse af Luksusforbruget. Med Hensyn til det sidste Punkt, Nedsættelse af Befolkningens Indtægt, hvilket i Praxis vil sige Nedsættelse af Arbejdslønnen, da vil dette sikkert være nødvendigt, men vil samtidig foranledige indre sociale Kampe og Uro.

Forfatterens Betragtninger paa dette Punkt er overordentlig interessante og læseværdige. Det er kun at beklage, at den tidligere Fremstilling med Redegørelsen for de forskellige Teorier har gjort Bogen noget tung at læse, og et noget kortere Resumé af disse Teorier med en mere indgaaende Analyse af Kvantitetsteorien vilde have forhøjet dens Virkning. Der er dog al Grund til at være Hr. Torben Meyer taknemlig for det Bidrag, han har givet til dette aktuelle Spørgsmaals Løsning. Det, der er skrevet herhjemme vedrørende dette Problem, er saa forholdsvis sparsomt, at en Bog som denne maa bydes velkommen, ogsaa fordi den hidrører fra en Mand udenfor Nationaløkonomernes snævre Kreds.

J. C. Jacobsen.